

27 Οκτωβρίου, 1995

[ΠΙΚΗΣ, Πρόεδρος]

ΑΝΑΦΟΡΙΚΑ ΜΕ ΤΟ ΑΡΘΡΟ 146 ΤΟΥ ΣΥΝΤΑΓΜΑΤΟΣ

ΝΙΚΟΛΑΣ ΒΑΡΝΑΒΙΔΗΣ ΚΑΙ ΑΛΛΟΙ,

Αιτητές,

v.

ΚΥΠΡΙΑΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ, ΜΕΣΩ
ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ/ Ή ΑΛΛΟΥ,

Καθ' ων η αίτηση.

(Υπόθεση Αρ. 261/94)

-
- Προσφυγή βάσει του Άρθρου 146 του Συντάγματος — Έννομο συμφέρον — Ο επηρεασμός της αρχαιότητας κρατικού λειτουργού από εκτελεστή διοικητική πράξη νομιμοποιεί τον επηρεαζόμενο να προσφύγει εφόσον επηρεάζεται η υπηρεσιακή του κατάσταση — Εφαρμογή της αρχής στην περίπτωση αξιωματικών του Στρατού της Δημοκρατίας. 5
- Στρατός της Δημοκρατίας — Αξιωματικοί — Επετηρίδα — Δεν μειώνει τη σημασία ατομικών διοικητικών πράξεων σχετικών με την υπηρεσιακή κατάσταση αξιωματικού — Τέτοιες αποφάσεις συνιστούν το υπόβαθρο για την κατάρτιση της Επετηρίδας — Περίπτωση αναδρομικής προαγωγής Ταξίαρχου — Ακυρώθηκε. 10
- Διοικητικό Δίκαιο — Διοικητική πράξη — Αναδρομικότητα — Κατ' αρχήν αποκλείεται — Εξαιρέσεις — Στρατός της Δημοκρατίας — Ο περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμος του 1990 (Ν. 33/90) όπως τροποποιήθηκε — Δεν παρέχει εξουσία αναδρομικών διορισμών. 15
- Οι αιτητές προσέβαλαν την εκ των υστέρων μετάθεση της ημερομηνίας προαγωγής του ενδιαφερομένου μέρους στο βαθμό του Ταξίαρχου με αποτέλεσμα αυτή να ανατρέχει σε προγενέστερο του αρχικού χρόνου. 20
- Το Ανώτατο Δικαστήριο, ακυρώνοντας την επίδικη απόφαση, 25

αποφάσισε ότι:

- 5 1. Ο επηρεασμός της αρχαιότητας κρατικού λειτουργού από εκτελεστική διοικητική πράξη, νομιμοποιεί τον επηρεαζόμενο να προσφύγει εφόσον επηρεάζεται η υπηρεσιακή του κατάσταση.

10 Ο επηρεασμός της υπηρεσιακής κατάστασης των αιτητών, εξ αφορμής της αναδρομικής προαγωγής του ενδιαφερομένου μέλους, παρείχε στους αιτητές το νενομισμένο συμφέρον (Άρθρο 146.2 του Συντάγματος) να προσφύγουν στο δικαστήριο και να αξιώσουν την αναθεώρηση της απόφασης που τους επηρέασε.

- 15 2. Η Ελετηρίδα δεν μειώνει τη σημασία ατομικών διοικητικών πράξεων καθοριστικών για τη θέση και την ιεραρχία του επηρεαζόμενου στο στράτευμα. Αντίθετα, αποφάσεις όπως εκείνη η οποία προσβάλλεται στην παρούσα προσφυγή, συνιστούν το υπόβαθρο για τον καταρτισμό της Ελετηρίδας.

- 20 3. Στη *Σφηκουρής κ.ά. ν. Δημοκρατίας* διαπιστώνεται ότι με ελάχιστες εξαιρέσεις αποκλείεται η αναδρομικότητα των διοικητικών πράξεων. “Η αναδρομική”, όπως επισημαίνουμε, “άσκηση διοικητικής εξουσίας είναι δύσκολο να συμβιβασθεί με ‘διοικείν’ που εξ αντικειμένου εδράζεται στο παρόν και έχει προοπτική το μέλλον. ...”. Επιτρέπεται μόνο εφόσον ο νόμος παρέχει αυτή την εξουσία και όπου η αναδρομή στο παρελθόν είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της νομιμότητας. Στην προκειμένη περίπτωση, δεν συνέτρεχε κανένας βάσιμος λόγος που θα μπορούσε να δικαιολογήσει την αναδρομική προαγωγή του ενδιαφερομένου προσώπου. Εξουσία για τη διενέργεια αναδρομικών διορισμών, δεν παρέχεται από τον περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμο του 30 1990 [Ν. 33/90 και μεταγενέστερες τροποποιήσεις των Ν. 103/91, 25(1)/92, 7(1)/95 και 14(1)/95], ούτε συνέτρεχε άλλος λόγος ο οποίος θα μπορούσε να δικαιολογήσει τον αναδρομικό διορισμό του ενδιαφερομένου προσώπου.

35

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.

Αναφερόμενες υποθέσεις:

40 *Σφηκουρής κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1995) 3 Α.Α.Δ. 327,*

Ζαβρός κ.ά. ν. Δημοκρατίας (1994) 3 Α.Α.Δ. 349,

Πετρώνδας ν. Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λευκωσίας (1995) 4

Α.Α.Δ. 1602.

Προσφυγή.

Προσφυγή με την οποία οι αιτητές προσβάλλουν απόφαση το Υπουργού Άμυνας ημερομηνίας 17.2.94, με την οποία τροποποιήθηκε η ημερομηνία διορισμού του ενδιαφερομένου μέρους, στο αξίωμα του Ταξίαρχου 2.1.93, ώστε ο διορισμός του να αρχίζει από 30.9.92.

5

Σ. Οικονομίδης, για τους Αιτητές.

10

Α. Χριστοφόρου, Δικηγόρος της Δημοκρατίας, για τους Καθ' ων η αίτηση.

15

Ι. Νικολάου, για το Ενδιαφερόμενο μέρος Λουκή Αυγουσιτίδη.

Cur. adv. vult.

ΠΙΚΗΣ, Π.: Οι αιτητές είναι Ταξίαρχοι στο Στρατό της Κυπριακής Δημοκρατίας. Το αξίωμα αυτό, κατέχουν από 1.10.1992. Προσβάλλουν, με την προσφυγή τους, απόφαση του Υπουργού Άμυνας της 17.2.94, βάσει της οποίας τροποποιήθηκε η ημερομηνία διορισμού του ενδιαφερομένου μέρους Λουκή Αυγουσιτίδη, στο αξίωμα του Ταξίαρχου, 2.1.93, ώστε ο διορισμός του να αρχίζει από 30.9.92.

20

25

Το συμφέρον των αιτητών, στο οποίο θεμελιώνεται η προσφυγή, είναι ο δυσμενής επηρεασμός της υπηρεσιακής τους κατάστασης. Η αρχαιότητα μεταξύ ομοβάθμιων αξιωματικών του στρατεύματος, διαδραματίζει σημαίνοντα ρόλο στη δομή διοίκησης των στρατιωτικών μονάδων, και του στρατεύματος γενικότερα. Ο επηρεασμός της αρχαιότητας κρατικού λειτουργού από εκτελεστική διοικητική πράξη, νομιμοποιεί τον επηρεαζόμενο να προσφύγει εφόσον επηρεάζεται η υπηρεσιακή του κατάσταση [βλ. μεταξύ άλλων, *Σφηκουρής ν. Δημοκρατίας* (1995) 3 Α.Α.Δ. 327].

30

35

Ο επηρεασμός της υπηρεσιακής κατάστασης των αιτητών, εξ αφορμής της αναδρομικής προαγωγής του ενδιαφερομένου μέρους, παρέιχε στους αιτητές το νενομισμένο συμφέρον (Άρθρο 146.2) να προσφύγουν στο δικαστήριο και να αξιώσουν την αναθεώρηση της απόφασης που τους επηρέασε.

40

Οι καθ' ων η αίτηση υποστηρίζουν ότι η προσφυγή των αιτη-

τών είναι ενστάσιμη για τρεις προδικαστικούς - όπως τους χαρακτηρίζουν - λόγους:

- 5 Ο πρώτος λόγος είναι ότι, η απόφαση της 17.2.94, που αποτελεί το αντικείμενο της προσφυγής, δε συνιστά εκτελεστή διοικητική πράξη αλλά πράξη εκτέλεσης προηγούμενης απόφασης του Υπουργικού Συμβουλίου της 24.9.93. Με την απόφαση εκείνη, το Υπουργικό Συμβούλιο εξουσιοδότησε τον Υπουργό Αμυνας να τροποποιήσει την ημερομηνία διορισμού του ενδιαφερομένου προσώπου στον Κυπριακό Στρατό, εφόσον εδημιουργούνται οι προϋποθέσεις που θα καθιστούσαν τούτο δυνατό. Η απόφαση του Υπουργικού Συμβουλίου, της 24.9.93, δεν επέφερε οποιεσδήποτε αλλαγές στη θέση του ενδιαφερομένου προσώπου ή της ιεραρχίας στο στρατό. Επρόκειτο για απόφαση δηλωτική των προθέσεων του αρμόδιου οργάνου να δράσει μελλοντικά με ορισμένο τρόπο, εφόσον συνέτρεχαν οι προϋποθέσεις που θα καθιστούσαν τούτο εφικτό. Ήταν η επίδικη απόφαση που καθόρισε αναδρομικά την ημερομηνία οργανικής ένταξης του ενδιαφερομένου προσώπου στο Στρατό της Κυπριακής Δημοκρατίας από 30.9.92. Του διορισμού του προηγήθηκε η υπηρεσία επί συμβάσει, στην ίδια θέση, από 30.9.92.

Η ένσταση κρίνεται ανεδαφική.

- 25 Η δεύτερη ένσταση άπτεται και πάλιν της εκτελεστότητας της απόφασης της 17.2.94, αντικρουζόμενης από διαφορετική οπτική γωνία.

- 30 Είναι η θέση των καθ' ων η αίτηση ότι, η απόφαση της 17.2.94 δεν ήταν καθοριστική για την προαγωγή του ενδιαφερομένου προσώπου στο στρατό. Ισχυρίζονται ότι η αλλαγή στην υπόσταση του ενδιαφερομένου προσώπου συντελέστηκε με την Επετηρίδα του στρατού, η οποία δεν προσεβλήθη. Σύμφωνα με την απόφαση της Ολομέλειας του Ανωτάτου Δικαστηρίου στη **Za-βρού κ.ά. v. Δημοκρατίας** (1994) 3 Α.Α.Δ. 349, την οποία επικαλέστηκαν οι καθ' ων η αίτηση, η Επετηρίδα είναι καθοριστική για τις διεκδικήσεις των αξιωματικών για ανέλιξη στο στράτευμα και, συνεπώς, πράξη υποκείμενη σε αναθεώρηση βάσει του Άρθρου 146.1 του Συντάγματος. Η Επετηρίδα δε μειώνει τη σημασία ατομικών διοικητικών πράξεων, όπως η απόφαση της 17.2.94, καθοριστικών για τη θέση και την ιεραρχία του επηρεαζόμενου στο στράτευμα. Αντίθετα, αποφάσεις όπως εκείνη η οποία προσβάλλεται στην παρούσα προσφυγή, συνιστούν το υπόβαθρο για τον καταρτισμό της Επετηρίδας.

Και η δεύτερη ένσταση των καθ' ων η αίτηση κρίνεται ανεδαφική.

Η τρίτη ένσταση παραγνωρίζει τη φύση του συμφέροντος το οποίο οι αιτητές επιδιώκουν να προασπίσουν με την προσφυγή τους. Γίνεται εισήγηση ότι η απόφαση δεν προοιωνίζει, ούτε είναι αφεαυτής καθοριστική για τη μελλοντική ανέλιξη των αιτητών και του ενδιαφερομένου προσώπου στο στράτευμα, η οποία εν πολλοίς θα εξαρτηθεί από την αξιολόγηση της υπηρεσίας τους στη θέση του Ταξιάρχου. Το συμφέρον των αιτητών, όπως υποδεικνύεται στο εισαγωγικό μέρος της απόφασης, δε συναρτάται με τις προσδοκίες τους για προαγωγή, αλλά με τον επηρεασμό της υφιστάμενης υπηρεσιακής τους κατάστασης, λόγω της ανατροπής της αρχαιότητάς τους έναντι του ενδιαφερομένου προσώπου. Όπως επισημάναμε στην *Πετρώνα ν. Συμβουλίου Αποχετεύσεως Λευκωσίας* (1995) 4 Α.Α.Δ. 1602 "... Η αρχαιότητα του υπαλλήλου, στο πλαίσιο της ιεραρχίας και λειτουργίας του τμήματος όπου υπηρετεί, άπτεται της υπηρεσιακής του κατάστασης· όχι όμως η αρχαιότητα ως παράγοντας ο οποίος μπορεί να επιμετρήσει στην ανέλιξη του υπαλλήλου στο μέλλον. Σ' εκείνη την περίπτωση αδιαμφισβήτητα ο επηρεασμός δεν είναι άμεσος. Πρέπει, επίσης, να σημειωθεί ότι κανένας υπάλληλος δεν έχει κεκτημένο δικαίωμα να τύχει προαγωγής. ...".

Κρίνω ότι δεν παρεμβάλλεται οποιοδήποτε κώλυμα στην αναθεώρηση της επίδικης πράξης, με τον έλεγχο της νομιμότητας της οποίας θα ασχοληθώ αμέσως.

Στη *Σφηκουρής κ.ά. ν. Δημοκρατίας* (1995) 3 Α.Α.Δ. 327, διαπιστώνεται ότι με ελάχιστες εξαιρέσεις αποκλείεται η αναδρομικότητα των διοικητικών πράξεων. "Η αναδρομική", όπως επισημαίνουμε, "άσκηση διοικητικής εξουσίας είναι δύσκολο να συμβιβασθεί με 'το διοικείν' που εξ αντικειμένου εδράζεται στο παρόν και έχει προοπτική το μέλλον. ...". Επιτρέπεται μόνο εφόσον ο νόμος παρέχει αυτή την εξουσία και όπου η αναδρομή στο παρελθόν είναι αναγκαία για την αποκατάσταση της νομιμότητας. Στην προκείμενη περίπτωση, δε συνέτρεχε κανένας βάσιμος λόγος που θα μπορούσε να δικαιολογήσει την αναδρομική προαγωγή του ενδιαφερομένου προσώπου. Εξουσία για τη διενέργεια αναδρομικών διορισμών, δεν παρέχεται από τον περί Στρατού της Δημοκρατίας Νόμο του 1990 [Ν. 33/90 και μεταγενέστερες τροποποιήσεις των Ν. 103/91, 25(1)/92, 7(1)/95 και 14(1)/95]· ούτε συνέτρεχε άλλος λόγος ο οποίος θα μπορούσε να δικαιολογήσει τον αναδρομικό διορισμό του ενδιαφερομένου

προσώπου.

Καταλήγω ότι η πράξη είναι παράνομη και πρέπει να ακυρωθεί.

5 Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.

Η επίδικη διοικητική απόφαση ακυρώνεται στην ολότητά της, βάσει του Άρθρου 146.4(β) του Συντάγματος.

Η προσφυγή επιτυγχάνει με έξοδα.